

Volební program

Jakémukoliv přemýšlení o volebním programu i jeho přípravě musí zcela jistě předcházet úvaha o tom, v jaké situaci se textilní fakulta nachází a v jaké situaci ji chceme vidět za pět či deset let.

Při pohledu vzepřít se v září 2012 jeví Fakulta textilní Technické univerzity v Liberci jako významné vědecko-výzkumné pracoviště, o kterém je v odborné i laické veřejnosti poměrně často slyšet, zejména pak v souvislosti s nanotechnologiemi a v nedávné době i při hodnocení skvělého designu oblečení našich olympioniků.

- a) Organizačně je fakulta ve stádiu postupných změn;
- b) personálně má fakulta vzhledem k rozsahu studia nedostatek pracovníků s vyššími akademickými hodnostmi, kteří navíc již mají poměrně vysoký průměrný věk;
- c) struktura studijních oborů je na fakultě stabilizována akreditacemi na 6 – 8 let dopředu; zatím s nedořešeným postavením oboru textilního návrhářství;
- d) počet studentů fakulty se přes pesimistické předpovědi významněji nesnižuje;
- e) ekonomická situace fakulty je i při trvalém poklesu objemu státních peněz na výuku poměrně stabilní, a to především díky aktivní vědecko-výzkumné činnosti fakulty.

A jakou chceme mít Fakultu textilní v horizontu pěti, deseti let? Určitě se shodneme na tom, že by měla být:

- a) fakultou univerzitního typu se silnou vědecko-výzkumnou činností a s pružnou adaptabilní organizační strukturou schopnou reagovat na rychle se měnící vnější podmínky společenské poptávky, na výsledky výzkumu i na demografický vývoj;
- b) fakultou s personálně zajištěnou úplnou věkovou škálou tvůrčích pracovníků s vyššími akademickými hodnostmi;
- c) fakultou ekonomicky se opírající o širokou paletu finančních zdrojů umožňujících dostatečnou akademickou svobodu bádání.

Vlastní volební program chci pak v jednotlivých oblastech charakterizovat následovně:

A. Vědecko-výzkumná, vzdělávací a tvůrčí činnost Fakulty textilní.

Věda a výzkum na technických vysokých školách jsou obecně chápány jako základní činnost vysoké školy, jež by měly vytvářet pozadí pro výuku. Vysoká škola má tak přímý podíl na vytváření nového lidského poznání nebo na rozvoj hospodářství výzkumnými a vývojovými pracemi. Základní výzkum není typickou náplní práce technické vysoké školy. Teoretické bádání by však mělo být trvale motivováno potřebou podpory řešení technických problémů. Zároveň by mělo otvírat dveře novým možnostem budoucího rozvoje textilní fakulty v dynamicky se měnících vnějších podmínkách společnosti. Financování takového výzkumu se bude vždy opírat zejména o zdroje ze státního rozpočtu nebo z dotací EU.

Aplikovaný a průmyslový výzkum by měl být hlavní výzkumnou činností textilní fakulty. Za jeden ze svých prvořadých úkolů budu považovat podstatné rozšíření množství i kvality kontaktů fakulty s výrobní a odpovídající částí obchodní sféry. Budoucí zaměření vědecko-výzkumné činnosti fakulty musí být jednoznačně reakcí na společenskou poptávku. Budu se snažit dosáhnout toho, aby si každý pracovník fakulty kladl dvě základní otázky: „Co mé okolí potřebuje?“ a „Jak já mohu být prospěšný svému okolí?“ Takto formulované otázky vedou jednoznačně k postoji a aktivitám, které každému z nás i naší univerzitě

mohou přinést dlouhodobý prospěch. Naopak úvahy typu „Jak si mohu sáhnout na peníze z veřejných zdrojů?“ a „Jak uspokojit své osobní cíle a zájmy?“ vedou obvykle k jednání, za které si nevysloužíme ani společenskou prestiž, ani úctu okolí, a naši fakultě jimi dlouhodobě škodíme.

Zapojení pracovníků vysokých škol do vědecké a výzkumné činnosti je spojováno se svobodou bádání. Legitimní snahou poskytovatelů dotací je ale zjišťovat, zda a jak byly poskytnuté prostředky využity z pohledu jejich záměrů. Svoboda bádání je automaticky omezena v případě smluvních vztahů mezi soukromými poskytovateli a výzkumnými a vývojovými pracovníky vzhledem k potřebě ochrany průmyslových práv poskytovatelů. Na rozdíl od poskytovatelů veřejných prostředků mají soukromé právnické osoby na nakládání s výsledky a na jejich hodnocení zcela jasné názory. Z těchto důvodů je zaměření vědecké a výzkumné práce na vysokých školách věcí volby jednotlivých pracovníků, kteří musí umět nejen dobře a správně odhadnout své schopnosti, ale také nést za svá rozhodnutí a jejich důsledky osobní zodpovědnost. Usměrnování a hodnocení prací je pak povinností vedoucích kateder a děkanů fakult. V tomto směru nelze než spoléhat na rozhled, vzdělanost a společenskou zodpovědnost takových vedoucích pracovníků. Zhodnocení jejich činnosti ukáže až čas.

Vzdělávací činnost je pro období 6 – 8 let vymezena schválenými akreditacemi. V tomto volebním období se proto musíme věnovat zejména zvyšování kvality výuky a v závěru pak i přípravě nových budoucích akreditací.

Studijní programy je potřeba stále zkvalitňovat a aktualizovat nejenom podle potřeb budoucích zaměstnavatelů, ale hlavně podle špičkového vývoje techniky, technologií a vědeckého poznání.

Magisterské studium a bakalářské obory s navazujícím magisterským studiem byly, jsou a musí být hlavním vzdělávacím programem fakulty. Nikdy jsem nebyl příznivcem strukturovaného studia. Politická vůle jej univerzitě vnutila a bylo tedy třeba se s ním vypořádat. Průmyslová praxe dosud neumí dostatečně ocenit absolventy s bakalářským titulem, protože tříletý časový prostor technologického bakalářského studia bohužel nedává dost času na specializaci. Ta by navíc mohla omezit získání dostatečně širokého rozhledu a mobilitu absolventů při hledání zaměstnání. Považuji proto za důležité netříštit síly pedagogů a poskytnout studentům spíše jednotný solidní základ. Absolventi textilní fakulty se uplatňují, nebo by se měli uplatňovat především ve výrobní či obchodní sféře a po nástupu do zaměstnání si musí stejně nejprve podrobně osvojit technologie konkrétní firmy, tedy získat speciální znalosti, které v žádném případě na vysoké škole získat nemohou.

V magisterském studiu by se univerzita měla zásadně vyvarovat jakýchkoliv studijních programů snižujících kvalitu a hloubku vzdělání. Pokusy přilákat studenty vidinou snadnějšího získání magisterského titulu jsou sebezničující. Vzniká tak i obecné povědomí snadnějšího získání magisterského titulu, jehož dopadem je zákonitý pokles kvalit uchazečů o studium. Přijímací řízení do magisterského studia by mělo zajistit, aby výchozí úroveň znalostí základních vědních disciplín byla u všech přijatých studentů srovnatelná. Perspektivně je třeba uvažovat o možnosti návratu k pětileté magisterské formě studia.

Bakalářské obory bez navazujícího magisterského studia zaměřené na marketing a design považuji za samonosné s dostatečným zájmem uchazečů o studium. Nevidím důvod je měnit, pouze je třeba dbát na optimální počet přijímaných studentů tak, abychom nevychovali budoucí nezaměstnané. Nevidím v současné době společenskou poptávku, která by vyžadovala rozšiřování nabídky oborů bakalářského studia na fakultě.

Cílem doktorského studia je především vychovávat osobnosti schopné rozhodujícím způsobem ovlivňovat zejména oblast výzkumu a vývoje rozvoj svých budoucích zaměstnavatelů. Výsledky výchovy takových osobností jsou dány kvalitou uchazečů a kvalitou vědecké a výzkumné práce na fakultě, resp. na jejich jednotlivých pracovištích.

Doktorská studia musí být nejvyšší formou „organizovaného“ studia. Tato forma studia nesmí být variantou života pro absolventy, kteří sice uspěli u státních závěrečných zkoušek, ale neuspěli při hledání místa. Toto studium by mělo být touhou nejlepších nadaných studentů. Budoucí doktorandi by měli strávit část svého studia v zahraničí a část v reálné praxi mimo půdu univerzity.

Pomineme-li část technických textilií, je pro textilní výrobu nezbytné úzké sepětí se špičkovým designem. Nedílnou součástí nabídky studijních oborů proto musí být, tak jako jinde ve světě, i textilní návrhářství a design. O míře prolínání uměleckého a technologického pohledu na textilní výrobek bude nutné dále diskutovat.

B. Organizační a personální struktura fakulty

Za svůj hlavní úkol v této oblasti považuji oddělení výkonné administrativní činnosti od činnosti pedagogicko-výzkumné. Děkanát by se měl stát servisním pracovištěm pro administrativní činnost na fakultě. Za tím účelem předpokládám vznik specializovaného pracoviště pro administrativu spojenou se získáváním a výkaznictvím všech typů grantů a zakázek státní správy.

Strukturu kateder nepovažuji za pevnou a neměnnou, naopak by se měla pružně přizpůsobovat struktuře studijních oborů a nosných vědecko-výzkumných programů fakulty. Důraz budu klást zejména na konkrétní osobní zodpovědnost za kvalitu výuky v poslušnosti děkan, vedoucí katedry a garant předmětu.

Personálně považuji fakultu, kromě pozic na úrovni profesorů a docentů, za naplněnou. Veškeré případné personální změny budou vycházet v první řadě z vlastních zdrojů. Na nejvyšších pedagogických úrovních pak předpokládám větší otevřenost a spolupráci s ostatními vysokými školami. Budu se zasazovat za větší a intenzivnější spolupráci mezi fakultami a ústavu univerzity tak, aby nejen výzkum, ale i výuka byly garantovány největšími odborníky z nejlepších pracovišť a nedocházelo k tříštění sil či dokonce ke konkurenci v rámci univerzity.

V případě zvolení předpokládám minimálně šestiměsíční spolupráci se stávajícím vedením fakulty, aby nebyla narušena kontinuita projektů, záměrů, úkolů a vztahů. Rovněž předpokládám vznik „instituce“ otevřených dveří děkana pro bližší kontakt akademické obce s osobou děkana.

C. Rozvoj studijních oborů

Struktura studijních oborů je v současné době zafixována platnou akreditací. Pro budoucí rozvoj předpokládám širokou diskuzi na bázi myšlenek uvedených v úvodní části programu.

D. Formy financování

Zdroje financování vysokého školství jsou jasně definovány zákonem, dále pak možnostmi získání grantů a v neposlední řadě rovněž finančními prostředky z aplikační sféry. Konkrétní celkový objem získaných prostředků pak závisí na schopnostech a práci každého pracovníka fakulty. Interní fakultní dělení prostředků a způsob tvorby rezerv nemohu v této fázi vzhledem k mému postavení externisty komentovat. Rozhodně však bude transparentní a bude vycházet z principu osobních zásluh a spravedlivé dělby s přihlédnutím k očekávanému vývoji v delším časovém horizontu.

E. Propagace fakulty

V současném globalizovaném světě nebudu v zásadě rozlišovat propagaci tuzemskou a zahraniční.

V oblasti vzdělávání budu usilovat o vytvoření obrazu textilní fakulty jako školy náročné, která poskytuje výtečné vzdělání otevírající absolventům dveře v širokém spektru zaměstnání.

V oblasti spolupráce s průmyslovou sférou se zaměřím na přesvědčování partnerů, že naši studenti jsou výtečně vzdělaní a že spolupráce s fakultou je pro ně výhodná nejen krátkodobě, ale také dlouhodobě. Ve vztahu k průmyslové a obchodní sféře je nutné se více otevřít a získat pro fakultu zpět důvěru významných partnerů. Spolupráce s průmyslem musí vycházet z přímého aktivního vyhledávání a oslovování všech subjektů, které pracují s vláknitými strukturami.

V závěru svého programového prohlášení chci zdůraznit, že osobu děkana považuji v první řadě za moderátora široké diskuse akademické obce, jehož první povinností je diskusi v optimálním okamžiku ukončit a rozhodnout. Jeho druhou povinností je pak svá rozhodnutí obhájit a prosadit do praxe.

Doufám a věřím, že pro naplnění uvedeného programu mám všechny předpoklady.

Jsem absolventem Vysoké školy strojní a textilní a celý můj profesní život je spojen s prací v textilním průmyslu. Po absolvování studií jsem vedl vývojový tým řešící software pro bavlnářský průmysl. Po roce 1989 jsem byl generálním ředitelem společnosti zabývající se nákupem surovin pro bavlnářský průmysl, průmyslovým projektováním a aplikovaným software. Byl jsem zakládajícím členem asociace textiláků ATOK. V roce 1997 jsem založil společnost specializovanou na obchod a logistiku dodávek surové bavlny ATRON, s.r.o. V současné době se zabývám poradenstvím v oblasti aplikací technických textilií, zvláště pak ve zdravotnictví. Od roku 2008 jsem soudním znalcem pro obory Textilie a Ekonomika. Po celou dobu jsem trvale spolupracoval s textilní fakultou na řadě projektů, dále rovněž ve funkci předsedy komise pro státní závěrečné zkoušky, v neposlední řadě též jako člen Vědecké rady textilní fakulty i jako externí oponent výzkumných úkolů, diplomových a bakalářských prací.

Nabízím řízení fakulty bez zátěže interními vazbami, ale s dostatečně přesnou znalostí akademického prostředí. Nejsem vázán pedagogickými ani jinými závazky, a proto se budu výkonu funkce děkana fakulty věnovat svou plnou kapacitou.

Ing. Jiří Havlíček, CSc.

V Hradci Králové 17. 9. 2012